

подальшому, з їх виокремленням для оцінки впливу саме на результуючий показник; 3) оцінювання впливу надзвичайних ситуацій на аналітичні показники господарської діяльності за умови трансформації звітності можуть здійснити як внутрішні, так і зовнішні користувачі.

Отже, фактично окреслені наслідки визначають вплив надзвичайних ситуацій на аналітичні показники в частині господарських процесів. Оцінивши їх, є можливість сформулювати стратегічно важливі управлінські рішення внутрішніми користувачами та розробити інвестиційні рішення зовнішніми користувачами. В цілому це дозволить підвищити якісні характеристики обліково-аналітичних систем управління господарською діяльністю.

Використана література:

1. Законодавство України. Перелік термінів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/16304/sp:max100> (дата звернення: 18.01.2020).
2. Мних Є.В. Аналітичне забезпечення регулювання економічних процесів / Є.В. Мних // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – № 3 (68). – 2013. – С. 168–173.
3. Олійник О.В. Розвиток економічного аналізу в умовах інституційних змін : монографія / О.В. Олійник. – Ж. : ЖДТУ, 2008. – 653 с.

Пономаренко О., Мац Т., к.е.н., доц.
Сухомлин О., здобувач СВО «Магістр»
 Полтавська державна аграрна академія
 м. Полтава, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Вступ. Облік виробництва продукції сільськогосподарських підприємств повинен забезпечити одержання достовірних даних про досягнутий його рівень, які необхідні для управління, контролю за додержанням норм виробничого споживання засобів і предметів праці та живої праці з метою обчислення собівартості продукції та оцінки діяльності підприємства. Облік продукції сільськогосподарського виробництва є важливою темою для розгляду і її актуальність полягає в тому, що більшість підприємств виготовляють якусь продукцію, яка є об'єктом ведення обліку. Аграрії відчують організаційно-методологічні складності практичного застосування П(С)БО 30 «Біологічні активи» здійснюючи облікове супроводження процесів первісного визнання й подальшого руху продукції сільськогосподарського виробництва [4, 5].

Основна частина. Взагалі, продукція сільськогосподарського виробництва – це продукція (виріб, напівфабрикат, робота, послуга), що повністю закінчена обробкою на даному підприємстві, пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості), відповідає технічним умовам і стандартам, не потребує подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад.

В бухгалтерському обліку продукція сільськогосподарського виробництва повинна оцінюватися відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» за первісною вартістю.

При визначенні первісної вартості продукції (робіт, послуг) керуються також П(С)БО 16 «Витрати» у частині облікового відображення витрат, що формують показник собівартості. П(С)БО 30 «Біологічні активи» визначає [4], що сільськогосподарська продукція - актив, одержаний в результаті відокремлення від біологічного активу, призначений для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання.

Доцільно окремо акцентувати критерії визнання готової сільськогосподарської продукції активом. А саме:

- сільськогосподарська продукція при її відокремленні від біологічного активу (у рослинництві – зерно, плоди, ягоди, овочі, зелена маса, одержані під час збирання; у тваринництві – вовна, молоко, яйця, мед, одержані під час настригу, надою, збору тощо) або при припиненні процесів життєдіяльності біоактивів (деревина, отримана при вирубці насаджень тощо) перестає бути елементом біологічних активів і визнається як окремий актив;

- первісне визнання сільськогосподарської продукції відображається в обліку у тому звітному періоді, у якому вона відокремлена від біологічного активу.

При організації обліку продукції основним моментом є визначення її характеру. Згідно з цією ознакою продукцію групують за формою, ступенем готовності та технологічною складністю. Домінуючими у практиці обліку продукції аграрних підприємств є групи: основна, супутня, побічна продукція (приналежність до однієї з них повністю визначає подальші підходи до оцінки).

Завданням обліку продукції сільськогосподарського виробництва та її реалізації є: перевірка виконання плану виробництва продукції та її відвантаження; правильне і своєчасне оприбуткування та списання продукції сільськогосподарського виробництва; визначення стану розрахунків із покупцями за відвантажену продукцію; отримання відомостей про номенклатуру, кількість і вартість відвантаженої продукції; контроль за зберіганням продукції сільськогосподарського виробництва та її реалізацією; контроль за витратами та доходами від її реалізації.

Документальне забезпечення продукції сільськогосподарського виробництва залежить від виду продукції, яку оприбутковують [2], основні з них є: реєстри відправки зерна і іншої продукції з поля; путівки на вивезення продукції з поля; реєстр переводу качанів кукурудзи повної стиглості в зерно, щоденники надходження сільськогосподарської продукції, акт приймання грубих і соковитих кормів, журнал обліку надою молока тощо.

Для оформлення відпуску сільськогосподарської продукції заготівельним, переробним та іншим підприємствам застосовують також і спеціальні форми товарно-транспортних накладних (кожна з них містить відокремлені реквізити для фіксації унікальних показників якості: білок та жирність молока, протеїн сої, олійність соняшника, тощо), які є супроводжувальними документами при транспортуванні продукції автотранспортом і тракторами.

Облік продукції агровиробників ведуть на рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» [1]. За дебетом рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» відображається надходження сільськогосподарської продукції, за кредитом – вибуття сільськогосподарської продукції внаслідок продажу, безоплатної передачі тощо [1].

Результатом застосування у обліку сільськогосподарської продукції П(С)БО 30 «Біологічні активи» є специфічні записи для обліку різниці між справедливою вартістю продукції та показником сукупних виробничих витрат. Так, для обліку доходів (витрат) від первісного визнання та від зміни справедливої вартості використовують рахунки 710 «Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю» та для обліку витрат – 940 «Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю».

Висновки та пропозиції. Підсумовуючи проведене дослідження, можна з впевненістю сказати, що бухгалтерський облік сучасні сільськогосподарські підприємства ведуть на належному рівні, однак з дотриманням не всіх сучасних вимог чинного законодавства – це стосується повноти використання норм П(С)БО 30 «Біологічні активи» [4] та використання комплексної автоматизації обліку.

Для покращення облікової роботи, можна зробити наступні пропозиції: поновити Наказ про облікову політику з врахуванням змін у нормативних документах; деталізувати питання з аналітичного обліку продукції сільськогосподарського виробництва; використовувати нові управлінські реєстри, наприклад, форму Книги обліку руху продукції сільськогосподарського виробництва; надати постійній інвентаризаційній комісії підприємства функцій комісії з визначення справедливої вартості продукції при її первісному визнанні із застосуванням методу аналогів [3]; для забезпечення контролю за рухом продукції сільськогосподарського виробництва необхідно працівникам бухгалтерії періодично проводити внутрішній аудит.

Використана література:

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затверджена Наказ Міністерства фінансів України від 30.11. 1999 р. № 291. Дата оновлення : 29.10.2019 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 16.11.2019 р.).
2. Лебошина Т. О. Облік надходження продукції рослинництва на сільськогосподарських підприємствах. *Управління розвитком*. 2014. № 4. С. 16-18.
3. Облік сільськогосподарської діяльності : навч. посіб. / Лузан Ю. Я., Жук В. М., Гаврилюк В.М та ін. Київ : Юр-Агро-Веста, 2007. 368 с.
4. Потриваєва Н. В. Проблеми організації обліку сільськогосподарської продукції. *Економічний форум*. 2013. № 4. С. 245-247.
5. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи». Наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 року № 790 Дата оновлення: 05.01.2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1456-05>. (дата звернення: 16.11.2019 р.).